

ДІАГНОСТИЧНА РОБОТА

8 клас, II семестр

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Картка роботи

Галузь	Природнича (ПРО)
Тип роботи	Діагностична
Клас	8
Семестр	II
Період проведення	травень
Час	45 хв
Кількість завдань	17
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	[ПРО 1] Пізнання світу природи засобами наукового дослідження [ПРО 2] Опрацювання, систематизація та представлення інформації природничого змісту [ПРО 3] Усвідомлення розмаїття і закономірностей природи, ролі природничих наук і техніки в житті людини; відповідальна поведінка для сталого розвитку суспільства
Предмет / курс	Географія
Модельна програма	Специфіковано за модельною програмою

Використання роботи

Діагностичну роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент **наприкінці 8 класу (травень) або на початку 9 класу (вересень).**

Наприкінці 8 класу роботу можна використати як підсумкову семестрову. На початку 9 класу ця робота може слугувати для оцінювання освітніх втрат учнівства та розгортання роботи з надолуження.

Робота виконується в **друкованому форматі**, оскільки виконання завдань передбачає опрацювання стимулу. Для цього необхідно постійно звертатися до дослідницьких матеріалів, що зручніше організувати саме в паперовому варіанті.

Зміст роботи

Завдання роботи відповідають **Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року (ДСБСО-2020)** й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені у 8 класі. Кожне завдання схарактеризоване за орієнтирами для оцінювання на кінець адаптаційного циклу навчання [9 ПРО].

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, навичок, умінь і ставлень, що передбачені для оцінювання за такими орієнтирами ДСБСО-2020:

ГР1

- [9 ПРО 1.2.1-2] *формулює гіпотезу дослідження самостійно / з допомогою вчителя чи інших осіб*
- [9 ПРО 1.3.1-1] *визначає і пояснює з допомогою вчителя чи інших осіб необхідні етапи дослідження, враховуючи умови його виконання*
- [9 ПРО 1.4.1-1] *спостерігає, досліджує об'єкти та явища самостійно / в групі за складеним планом з використанням математичних, реальних, комп'ютерних моделей*
- [9 ПРО 1.4.2-1] *вибирає самостійно необхідний для виконання дослідження інструментарій*
- [9 ПРО 1.4.2-2] *фіксує результати дослідження у самостійно визначений спосіб*
- [9 ПРО 1.5.1-1] *встановлює на основі результатів дослідження самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб причиново-наслідкові зв'язки між будовою і властивостями об'єктів дослідження*
- [9 ПРО 1.5.2-1] *підтверджує /спростовує гіпотезу дослідження самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб*
- [9 ПРО 1.5.3-1] *формулює самостійно висновки відповідно до мети дослідження*

ГР2

- [9 ПРО 2.1.1-1] *аналізує і систематизує самостійно опрацьовану інформацію природничого змісту, здобуту з різних джерел*

- [9 ПРО 2.1.1-2] використовує самостійно сукупність даних для оцінювання природних об'єктів, явищ і процесів
- [9 ПРО 2.2.1-1] описує самостійно явища і процеси, використовуючи наукову термінологію
- [9 ПРО 2.2.1-2] відбирає та інтегрує самостійно / з допомогою вчителя чи інших осіб інформацію природничого змісту, представлену в різних формах, зокрема у символній, пов'язуючи її з реальними об'єктами та явищами
- [9 ПРО 2.2.1-4] формулює самостійно словесні описи об'єктів, явищ і процесів на основі нетекстової інформації (табличної, графічної / інфографіки)

ГР3

- [9 ПРО 3.1.1-1] характеризує самостійно властивості об'єктів природи, пояснює природні явища та процеси на основі законів природи, використовуючи мову природничої науки і відповідну термінологію
- [9 ПРО 3.1.1-2] визначає самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб властивості об'єктів / явищ природи, що є істотними для розв'язання життєвої / навчальної проблеми
- [9 ПРО 3.2.1-1] визначає кілька ознак / властивостей, за якими об'єкти / явища природи об'єднано в окремі групи
- [9 ПРО 3.2.1-2] вирізняє з-поміж об'єктів / явищ природи ті, що мають кілька спільних ознак / властивостей
- [9 ПРО 3.2.1-3] розрізняє / систематизує / упорядковує самостійно об'єкти / явища природи за визначеними ознаками / властивостями
- [9 ПРО 3.3.1-1] установлює самостійно причиново-наслідкові зв'язки між певними явищами і процесами та їх наслідками

Завдання, запропоновані в роботі, відповідають модельній навчальній програмі «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.).

УВАГА!

У разі, якщо певне завдання роботи виходить за межі програмового матеріалу, який опрацювали учні / учениці, це завдання доцільно замінити іншим — ідентичним за всіма характеристиками, крім змістового. Важливість розроблення саме ідентичного завдання забезпечить збереження цілісності роботи як інструменту оцінювання.

Для розроблення ідентичного завдання варто скористатися документом “Task_description”, де наведено всі параметри завдання, яке потребує заміни. До речі, цей опис можна також використати для створення ідентичних варіантів блоків або всієї роботи загалом.

Структура роботи

Для охоплення визначених орієнтирів оцінювання укладено цілісну роботу, яка містить **стимул** й **17 завдань** різних типів.

Стимул — це матеріал, який необхідно опрацювати в певний спосіб, щоб далі виконати завдання, які його стосуються.

Завдання — це структурні елементи роботи, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю, стосунком до стимулу.

У роботі більшість завдань (названі **дослідницькими завданнями**) стосуються **стимульних матеріалів** (ситуації), яку учень / учениця мають брати до уваги:

Прочитайте опис ситуації, після чого виконайте дослідницькі завдання.

У роботі запропоновано **завдання кількох типів і різновидів** (див. таблицю), що допомагає оцінити як знання учнівства, так і більш складні вміння: здобувати інформацію з географічних карт і графічних матеріалів, застосовувати набуті знання і вміння в нових умовах, робити висновки, оцінювати наслідки, прогнозувати розвиток природних і суспільних процесів.

Різновиди завдань у роботі

Тип	Різновид	№ завдання
Закрите завдання (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1x2)	14
	Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1x4)	4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13
	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з указаною кількістю правильних відповідей) (3x7)	9, 17
	Завдання на встановлення часткової відповідності (4x5)	16
Відкрите завдання (Constructed Response Items)	Завдання на ведення словосполучення, незакінченого твердження	1, 15
	Завдання на введення одно- або кількареченнєвої відповіді (пояснення, обґрунтування тощо)	2, 3, 10

Час на виконання роботи

На виконання всієї роботи відведено **45 хв**, з яких **35 хв** на виконання дослідницьких завдань, решта часу — на ознайомлення з інструкціями й дослідницькими матеріалами.

Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1 – 12 визначені в документі “Оцінювання роботи”.

За виконання всіх завдань максимально можна набрати **36 “сирих” балів**, із них:

- за групою результатів 1 — 12 балів;
- за групою результатів 2 — 12 балів;
- за групою результатів 3 — 12 балів.

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали лише за однією групою результатів.

Під час виконання учнівством завдань **на папері** варто скористатися бланками, запропонованими в документі “Оцінювання роботи”.

У разі проведення оцінювання на комп’ютерній основі доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише завдання, які передбачають оцінювання за рубриками або чеклістами.

Після перевірки відповідей учня / учениці набрані ним / нею бали **переводять у шкалу 1 – 12** відповідно до Схем переведення для кожної групи результатів. Оскільки кількість “сирих” балів, якими оцінено завдання за певною групою результатів, збігається з кількістю балів у шкалі 1 – 12, Схема переведення для пропонованої роботи не потрібна.

Список використаних джерел

1. *Рисунок 1. Фізична карта України.* Джерело: змінено автором з Атлас з географії для 8 класу (Україна в світі: природа, населення) Автори-упорядники С.В. Капустенко, Н.О. Крижова — Київ: Видавництва “Інститут передових технологій”, 2020. — 48 с — стор. 14-15
2. *Рисунок 2. Маршрут подорожі Харків-Львів.*
Джерело: <https://www.google.com/maps>
3. *Рисунок 3. Контурна карта України.* Джерело: змінено автором з https://zno.osvita.ua/geography/tag-osnovni_vydy_chasu/

4. *Рисунок 4. Зміна адміністративно-територіального устрою Львівської області.* Джерело: змінено автором з <https://w.wiki/Fjys>
5. *Рисунок 5-8. Профілі території України.* Джерело: <https://www.arcgis.com/apps/instant/atlas/index.html?appid=0cd1cdee853c413a84bfe4b9a6931f0d>
6. *Рисунок 9. Геоморфологічна карта Львівської області.* Джерело: https://geoknigi.com/view_map.php?id=28
7. *Рисунок 10. Тектонічна будова і мінеральні ресурси України.* Джерело: <https://new.osvitanet.com.ua/interactive-maps/interactive-maps-geography/ukrain/a/mineralni-resursy-ukrainy/>
8. *Рисунок 11-12. Кліматограми Львова та Харкова.* Джерело: Географія: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Г.Д.Довгань, О.Г.Стадник. — 2-ге вид., перероблене. — Харків: Видавництво “Ранок”, 2021. — 272 с. - стор. 102
9. *Рисунок 13. Фізична карта України.* Джерело: Атлас з географії для 8 класу (Україна в світі: природа, населення) Автори-упорядники С.В. Капустенко, Н.О. Крижова — Київ: Видавництва “Інститут передових технологій”, 2020. — 48 с — стор. 14-15
10. *Рисунок 14. Забезпеченість водними ресурсами України.* Джерело: змінено автором з <https://ecoaction.org.ua/voda-iaak-dzherelo-zhyttia.html>
11. *Рисунок 15. Лісистість України.* Джерело: <https://geomap.land.kiev.ua/forest-3.html>
12. *Рисунок 16. Зміни кліматичних показників і ґрунтів в Україні.* Джерело: Географія : підруч. для 8-го кл. закл. заг. серед. освіти / Тетяна Гільберг, Андрій Довгань, Іван Савчук. — Київ : Генеза, 2025. — 256 с. : іл. —ст. 127.
13. *Рисунок 17. Фрагмент карти міста Львів.* Джерело:<https://map.city-adm.lviv.ua/map/main#map=17//49.84613686452559/24.037282700499727&&layer=12047211593411934-1,100>
14. *Рисунок 18. Західні сусідки України.* Джерело: <https://chatgpt.com/>